

Sygn. akt III RC 151/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Biskupcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący SSR Leszek Wojtuń

Protokolant stażysta Katarzyna Piskorz

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2018 roku w Biskupcu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej D. D. reprezentowanej przez matkę A. D.

przeciwko J. G.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz małoletniej D. D. kwotę po 800 (osiemset) złotych miesięcznie tytułem alimentów, płatne z góry do dnia 10 każdego miesiąca do rąk matki małoletniego dziecka A. D. , wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek raty, poczynając od dnia 27 listopada 2017 roku,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,

IV. nie obciąża pozwanego J. G. kosztami sądowymi.

Sygn. akt VI RCa 150/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Biernat – Kalinowska

Sędziowie: SO Lech Dłuski

SR del do SO Katarzyna Zielińska (spr.)

Protokolant: st. sekr. Sądowy Sylwia Łastowska

Po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej **D. D.** reprezentowanej przez matkę A. D.

przeciwko **J. G.**

o **alimenty**

na skutek apelacji pozwanego

do wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu

z dnia 1 marca 2018 roku

sygn.. akt III RC 151/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle tylko, że obniża ustalone tam alimenty do kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie z dniem 6 czerwca 2018 roku;

2. w pozostałej części apelację pozwanego oddala.

UZASADNIENIE

A. D. przedstawicielka ustawowa małoletniej D. D. wniosła o zasądzenie alimentów od pozwanego J. G. w kwocie po 1 400 zł miesięcznie, płatne góry do 10 dnia każdego miesiąca do rąk matki poczynając od dnia wniesienia powództwa.

Roszczenie uzasadniła tym, że małoletnia ma obecnie 12 lat. Rodzice powódki pozostawali w nieformalnym związku, który uległ rozpadowi, a strony nie zamieszkują ze sobą oraz nie utrzymują kontaktów. Pozwany nie jest zainteresowany dzieckiem. Został pozbawiony władzy rodzicielskiej. Cały ciężar wychowania, opieki i utrzymania dziecka spoczywa na matce. Jednak jej sytuacja życiowa uległa w ostatnim czasie diametralnej zmianie, a dobro małoletniej oraz zabezpieczenie jej podstawowych potrzeb jest zagrożone.

Łączny koszt utrzymania małoletniej wyniósł 1480 zł miesięcznie. Niezależnie od tego małoletnia jest pod opieką ortodonta. Do ukończenia 12 roku życia, koszty leczenia były refundowane przez NFZ, obecnie będzie musiała je ponieść matka dziewczynki. Koszt aparatu to około 3000 zł. Poza tym matka ponosi koszty opału w kwocie po 2 000 zł w sezonie. Wykonując zawód menadżera do spraw sprzedaży i obsługi klienta osiąga miesięczny dochód w wysokości 2 150 zł brutto. Kwota zarobków nie gwarantuje pokrycia wszystkich wydatków. Matka dziecka musi liczyć na swoją matkę.

W ostatnim czasie sytuacja życiowa matki dziecka uległa istotnej zmianie, bowiem w dniu 31 października 2017 r. otrzymała pismo – rozwiązanie umowy o pracę z dwumiesięcznym wypowiedzeniem w związku z likwidacją działu, w którym dotychczas pracowała.

Ma trudności w znalezieniu nowej pracy. Jako samotna matka nie może sobie pozwolić na zatrudnienie w znacznej odległości od miejsca zamieszkania, ponieważ jako jedyna sprawuje opiekę nad dzieckiem. Nie ma środków finansowych umożliwiających zatrudnienie opiekunki dla dziecka.

Pozwany mieszka i zarabia na terenie Holandii. Minimalna pensja brutto w tym kraju wynosi 1 600 euro.

Pozwany J. G. wniosł o oddalenie powództwa oraz skierowanie na badania genetyczne. Swoje stanowisko uzasadnił tym, że z matką powódki był w nieformalnym związku z krótką przerwą kiedy wyjechała do innego miasta. Po powrocie powiedziała, że spotykała się z innym mężczyzną i że spodziewa się dziecka. Pozwany był przy narodzinach dziecka, chciał być dla niego ojcem i dał mu swoje nazwisko. Po kilku miesiącach matka powódki opuściła pozwanego, a następnie pozbawiła władzy rodzicielskiej i zmieniła nazwisko dziecka. Utrudniała kontakty z dzieckiem krzycząc, że nie jest ojcem. Wszelkie próby nawiązania kontaktu nie powiodły się. W związku z tym pozwany zaprzestał nawiązywać kontaktu zarówno z dzieckiem jak i z matką. Z tego powodu pozwany zawnioskował badania genetyczne. Matka

powódki nie próbowała kontaktować się z pozwanym przez cały okres odejścia z domu pozwanego do dnia dzisiejszego. Na ulicy udawała, że nie zna pozwanego. Nie odbierała telefonów.

Z winy matki powódki pozwany nie utrzymuje z nimi kontaktów. Chciał być ojcem ale mu na to nie pozwolono.

W 2017 r. przez kilka miesięcy pracował w Holandii. Zarobione pieniądze przeznaczył na remont mieszkania. Pomaga rodzicom. Ojciec jest chory na A., dlatego wrócił do Polski.

Zarejestrował się jako bezrobotny. Nie otrzymuje zasiłku. Nie ma kont bankowych i oszczędnościowych. Nie ma majątku trwałego.

Z tych przyczyn roszczenie powódki uważa za niezasadne.

Sąd ustalił, co następuje.

Małoletnia D. D. (2) urodziła się (...) Małoletnia została uznana przez pozwanego w dniu 21 lipca 2005 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w O. (odpis aktu urodzenia k. 11). Rodzice małoletniej pozostawali w nieformalnym związku. Związek rozpadł się gdy małoletnia miała 10 miesięcy. Mieszkali w mieszkaniu pozwanego. Matka powódki otrzymywała wówczas zasiłek. Pozwany pracował, miał jednak przerwy w zatrudnieniu. Według matki powódki pozwany spożywał alkohol i był agresywny. Pozwany twierdzi, że matka dziecka wyjechała do innego miasta i tam miała spotykać się z innym mężczyzną, wówczas zaszła w ciążę.

Strona powodowa dotychczas nie domagała się alimentów. Wydatki na powódkę są następujące: kosmetyki 145 zł miesięcznie, wyżywienie 400 zł miesięcznie, leczenie – koszt jednej wizyty wynosi 60 zł, różnego rodzaju leki, witaminy kosztują 60 zł miesięcznie, odzież, obuwie 200 zł. Latem przyjmuje leki nawilżające skórę. Kolejnym wydatkiem jest należność za korepetycje z matematyki. Opłata wynosi 30 zł za lekcję. Placi za 4 lekcje w miesiącu. Składka za imprezy szkolne wynosi 14 zł miesięcznie. Do wydatków dochodzą jeszcze opłaty za kino, teatr, basen. Są to opłaty po 50 zł za każdy z tych wydatków. Rzadziej niż co miesiąc.

Małoletnia uczy się od 4 lat grać na gitarze. Godzina nauki kosztuje 10 – 15 zł. Aparat ortodontyczny na górnej szczęce kosztuje 2 000 zł. Aparat na dolną szczękę będzie zakładany za pół roku. Małoletnia powódka mieszka z matką. Mieszkanie stanowi własność babki małoletniej. Opłaty za mieszkanie wynoszą: woda 50 – 60 zł miesięcznie, prąd 200 zł, opał 1450 zł za sezon (takie koszty poniosła na ten cel w tym sezonie grzewczym dotychczas), telefon 63,01 zł miesięcznie, opłata za śmieci 30 zł miesięcznie, gaz butlowy 51 zł. Matka powódki może liczyć na pomoc finansową swojej matki. Otrzymuje od matki po 500 zł miesięcznie. Gdy pracowała zarabiała 2150 zł brutto (1564,26 zł netto)miesięcznie. W dniu 31 października 2017 r. pracodawca wypowiedział matce powódki umowę o pracę za dwumiesięcznym wypowiedzeniem, zatem okres wypowiedzenia upłynął z dniem z dniem 31 grudnia 2017 r. Umowę wypowiedziano z powodu likwidacji stanowiska. W tym czasie matka powódki zarabiała 1564,26 zł netto. Obecnie matka otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w kwocie po 750 zł miesięcznie netto (831,10 zł brutto). W takiej kwocie będzie otrzymywała świadczenie przez trzy kolejne miesiące potem będzie ono wynosiło około 550 zł (652,60 zł brutto). Pozwany nie interesuje się córką, nie przysyła prezentów, nie pamięta o urodzinach.

Matka małoletniej ma 37 lat. Z zawodu jest technikiem handlowcem. W grudniu 2017 r. oraz w styczniu i lutym 2018 r. matka małoletniej dokonała zakupów różnych artykułów spożywczych, papierniczych, kosmetyków, lekarstw, biletów autobusowych, odzieży i obuwia na kwotę 1761 zł (pismo z dnia 31 października 2017 r. rozwiązujące umowę o pracę k. 13, zaświadczenie o zarobkach k. 14, Decyzja Urzędu Pracy w O. z 9 stycznia 2018 r. o uznaniu za osobę bezrobotną i przyznaniu zasiłku od 5 stycznia 2018 r. k. 29, przelew bankowy za telefon k. 33, opłata za śmieci k. 34, faktura usługi ortodontycznej z dnia 14 lutego 2018 r. k. 48, paragony i faktury zakupów różnych przedmiotów z wyłączeniem zakupu gazu k. 41 – 46, 41 – 47, 49 – 53).

Pozwany J. G. ma 37 lat. Z zawodu jest stolarzem. Poza małoletnią powódką nie ma innych osób na utrzymaniu. Pracuje za granicą. Przebywa tam od 5 lat. Przez cztery lata pracował w Niemczech, a przez ostatni rok w Holandii.

W Holandii zarabiał 1400 euro miesięcznie. Tam rozliczał się z podatku dochodowego. W Niemczech jego zarobki wynosiły 1200 euro. Jak przebywał za granicą przysyłał rodzicom pieniądze na leki. „Czuł się zobligowany” do tego by pomóc rodzicom. Rodzice pozwanego nie korzystają z pomocy opieki społecznej. Pozwany ma niewielkie oszczędności. Przed wyjazdem za granicę pracował w O.. Montował meble do sklepów. Obecnie zarejestrował się jako bezrobotny. Stwierdził, że wrócił do kraju na stałe, ponieważ jego ojciec ma chorobę Alzheimera i trzeba mu pomagać. Z ojcem mieszka matka, która jest emerytką. Ojciec otrzymuje rentę. Pozwany mieszka w sąsiedztwie rodziców, w mieszkaniu, które stanowi własność matki. Pozwany wyremontował to mieszkanie. Jak twierdzi dokłada się do kosztów wody. Płaci za prąd. Poza tym dodał, że w Polsce ma rodzeństwo, które jednak nie wspomaga rodziców (decyzja Urzędu Pracy w O. z 23 lutego 2018 r. o uznaniu z dniem 19 lutego 2018 r. pozwanego za osobę bezrobotną).

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy w Biskupcu pozbawił władzy rodzicielskiej J. G. nad małoletnią D. D.. Matka małoletniej w tej sprawie złożyła oświadczenie, że wiedziała „z chwilą urodzenia D., że uczestnik nie jest ojcem dziecka.” (akta III Nsm 115/09). Pozwany niema majątku (bezsporne).

Sąd zważył, co następuje.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie co do jego istotnych elementów jest bezsporny. Różne są wersje dotyczące przyczyn rozpadu nieformalnego związku stron. Ta kwestia nie wymaga jednak ustalenia w niniejszej sprawie. Strony nie wnosiły o uzupełnienie stanu faktycznego i nie złożyły wniosków dowodowych, których Sąd następnie by nie uwzględnił.

Stan faktyczny został ustalony na podstawie bezspornych oświadczeń stron oraz dokumentów, których wartość dowodowa nie była poddawana przez strony w wątpliwość - zaświadczeń, faktur, odpisu aktu stanu, akt innej sprawy.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni osobie uprawnionej, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy.

Zgodnie z art. 96 kro, rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Stosownie do tej dyrektywy rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (żywienia, mieszkania, odzieży, środków higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia uwzględniając zdolności uprawnionych oraz dostarczania rozrywek i zapewnienia wypoczynku.

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Małoletnia ma w zasadzie typowe potrzeby dla dziecka w wieku 12 i pół roku lat. Jak wiadomo w tym wieku potrzeby te rosną w związku z rozpoczynającym się intensywnym rozwojem dziecka. Jest zdrowym dzieckiem. Podstawowe potrzeby obejmują żywienie, wydatki na odzież, obuwie, wydatki szkolne i rozrywki. Ponadstandardowe ale usprawiedliwione, są wydatki na korepetycje oraz naukę gry na gitarze. Pozwany praktycznie pozostaje poza obowiązkiem alimentacyjnym. Od rozstania z matką kiedy małoletnia miała 10 miesięcy zaprzestał jej alimentowania. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że brakowi zainteresowania dzieckiem przez pozwanego towarzyszył brak zainteresowania matki do uregulowania kwestii alimentów. Ma ona w końcu wiedzę z kim współżyła w okresie koncepcyjnym. O czym świadczy oświadczenie złożone w sprawie o pozbawienie władzy rodzicielskiej. Jednak obecnie należy pozostawić matce problem z jakiego powodu zdecydowała się wystąpienie z roszczeniem alimentacyjnym. Takie działanie nie ma wpływu na obowiązek alimentacyjny zobowiązanego. Obecnie matka wystąpiła z takim roszczeniem. Małoletnia powódka nie jest samodzielna, znajduje się w wieku szkolnym, zatem co do zasady jej matka może ubiegać się o świadczenie alimentacyjne.

Usprawiedliwione potrzeby małoletniej są niemałe. Kiedy zsumuje się te o charakterze osobistym, łącznie z wydatkiem na ortodontę w rozbiściu na 12 miesięcy, to potrzeby te wynoszą 965 zł miesięcznie. Do tych wydatków należy doliczyć wydatki na mieszkanie, jednakże w rozbiściu na ilość domowników, czyli dwie osoby. Wydatki te wynoszą 554 zł, zatem część jaka przypada na małoletnią wynosi 277 zł. Miesięczne potrzeby małoletniej wynoszą 1242 zł. Nie są to wszystkie wydatki. Nie uwzględniono w nich wydatków na naukę gry na gitarze oraz kosztów kina, teatru czy basenu, z powodu nie wskazania przez matkę częstotliwości tych wydatków. Jednak i te wydatki są usprawiedliwionymi wydatkami na dziecko i wchodzi do usprawiedliwionych potrzeb. Jako przykładowe wydatki ilustrują kwoty objęte paragonami i fakturami przez trzy miesiące (grudzień 2017 r. – luty 2018 r.). Charakter tych wydatków określono wyżej. Średnio wydano 587 zł miesięcznie. Wydatki te obejmują kupno odzieży, bielizny, kosmetyków, artykułów spożywczych, papierniczych, leków, biletów komunikacji publicznej itd. Potrzeby małoletniej bez wsparcia pozwanego mogą zostać niezaspokojone, również i te o charakterze elementarnym. Dochody matki małoletniej zmalały o prawie 800 złotych. Sytuację poprawia okoliczność, że matka powódki może liczyć na wsparcie swojej matki.

Pozwany zrezygnował z pracy w momencie kiedy jego wsparcie stało się najbardziej potrzebne. Powołał się na stan zdrowia ojca, który jego zdaniem wymaga pomocy. Po pierwsze nie podjął próby udowodnienia, że ojciec choruje i jego stan zdrowia pogorszył się ostatnio na tyle, że wymaga dodatkowej pomocy. Nie podjął również próby udowodnienia, że rodzeństwo pozwanego nie może ojcu pomagać oraz, że zwracał się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie ojcu usług opiekuńczych.

Pozwany ma 37 lat. Nie powołał się na żadne okoliczności ograniczające możliwość podjęcia pracy. W szczególności nie ma pod swoją pieczę dzieci, które ograniczałyby możliwość świadczenia pracy poza miejscowością, w której mieszka. Wrócił do kraju na początku lutego 2018 r. (miesiąc przed sprawą k. 56). Rejestracji w urzędzie pracy dokonał 19 lutego 2018 r. Mieszka w miejscowości, z której jest stosunkowo dobre połączenie komunikacyjne z O. – dużym rynkiem pracy. Wreszcie jeśli są trudności ze znalezieniem pracy w Polsce, pozwany powinien rozważyć dalszą pracę za granicą. Dodać należy, że zestawienie dat odebrania korespondencji z Sądu przez dorosłego domownika - 30 stycznia 2018 r. i przyjazd do Polski na początku lutego 2018 r wskazuje, że przyjazd ten związany był z uczestnictwem w rozprawie. Powoływanie się stan zdrowia ojca jako przyczyną powrotu do kraju wynika – zdaniem Sądu – taktyki procesowej pozwanego.

Wykonywanie obowiązku alimentacyjnego matki w niniejszej sprawie w części polega na osobistych staraniach o utrzymanie i wychowanie, w tej sytuacji świadczenie alimentacyjne zobowiązanego polega na pokrywaniu w całości kosztów utrzymania i wychowania małoletniej powódki (art. 135 § 2 kro).

Zdaniem Sądu – pozwany powinien w tej sytuacji pokryć te potrzeby córki, które na skutek utraty pracy przez matkę nie zostaną zaspokojone.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd ustalił alimenty jak w punkcie I wyroku. W pozostałej części powództwo jako przekraczające możliwości zarobkowe pozwanego zostało oddalone (pkt II wyroku).

O rygornie natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc (punkt III wyroku).

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 102 kpc (punkt IV), mając na uwadze okoliczność, że pozwany obecnie nie pracuje.

Należy jedynie dodać, że pozwanego podczas rozprawy pouczone, że sprawę o unieważnienie uznania dziecka może wnieść prokurator, którego nie wiąże sześciomiesięczny termin biegnący od dowiedzenia się o tym, że dziecko nie pochodzi od ojca. Pouczenie to jest aktualne. Dodać należy, że upływ tego terminu skutkuje oddaleniem powództwa.

Zgodnie z art. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego „Akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych: ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym”

Oświadczenie złożone przez matkę dziecka w sprawie o pozbawienie władzy rodzicielskiej wobec brzmienia tego przepisu nie ma znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy.